

Maarja kooli poiss Karl Oliver ja teised erilised lapsed tahavad meile midagi öelda

Maarja koolis õpib ning käib lastaias 80 tüdrukut ja poissi. Seda pole palju, kuid et nad kõik on toimetuleku- ja hooldusõppe õpilased, on koolipere väga eriilmeline. Ühtlasi tähendab see, et kool vajab tavapärasest mitmekülgsemaid seadmeid ja ka tuge, et kõik lapsed end seal võimalikult hästi tunneksid. Selleks saavad panustada kõik.

Selle kooli elu on lähedalt näinud ka ettevõtja, kolme lapse isa Priit Puusepp. Tema noorim, 13-aastane poeg vajab igakülgset tuge. «Enamik inimesi võib ju lihtsalt öelda, et ta ise ei söö, ei kõnni ega räägi. Kuid minu jaoks on ta ülielusõõmus poiss, kes alati emotsioonist pakatab,» alustas Priit Puusepp oma pere lugu.

Ühe pere kogemus

Kuid pere loost ei puudu ka koolilugu. See on vältimatu, sest erinevalt tavakoolist tähendab toimetuleku- ja hooldusõppe ravipedagoogilises koolis seda, et suur osa töötajate ajast ja vaevast läheb laste hoidmisele ning kasvatamisele.

Ideaalmaailma pole olemas ja Priit Puusepa sõnul on ka ligi pooled Maarja kooli laste vanematest kas lahutatud või rahalistes raskustes, sest suurt hoolt vajava lapse kõrvalt on tööl käia keeruline. On ka neid lapsi, kel päriskodu ei olegi. Puusepp teab seda sellepärast, et temast on saanud Maarja kooli hoolekogu esimees ning ta on MTÜ Maarja Kooli Lastevanemate Ühendus üks eestvedajaid.

Ennekõike on Puusepp aga isa. Maarja kooliga on ta seotud seitsmendat aastat ehk sama kaua, kui tema poeg Karl Oliver on seal õppinud. Poiss oskab küll ise ratastooliga sõita ning häälte ja liigutustega oma tahtmist väljendada, kuid kooli ja tagasi tuleb teda ikkagi viia. Karl Oliver kaalub ligi 40 kilo ning kuna ta ise ei kõnni, on isal teda autosse ja kooli tassida lihtsam kui emal.

Karl Oliver on sellegipoolest sihikindel ja põhimõtteline noormees. Kui ta tahab telekast midagi vaadata, siis teistele pereliikmetele sõnaõigust ei jää. Või kui ta aga tahab õhtul pärast kümnet kõik potikaaned kapist välja võtta ja söögilaua korraga pöörlema panna, ronib ta neljakäpukil voodist välja ja lähebki nii tegema.

Isa märkis, et Karl Oliveril on seega teatud autismijooni. Sellest annab tunnistust ka see, et talle on oluline rutiin ja korrapära.

Samas on noormees väga seltsiv ja uudishimulik. Kõige rohkem meeldib talle teha asju teiste inimeste kätega. «Näiteks kui koolis antakse lastele voolimiseks plastiliini, siis ta parema meelega võtab õpetaja käe ja siis õpetaja võiks ise voolima hakata,» tõi isa näite.

Õnneks mõistavad koolikaaslased ja õpetajad, mida Karl Oliver parasjagu teha tahab, kuid võõrad ei pruugi tema suhtlusest kohe aru saada. See tähendab, et Karl Oliver hakkab jõudma sellisesse punkti, kus abiks oleks kommunikaator. Viimane on tahvelarvuti, millel on spetsiaalne ümbris ja programm, nii et laps saab suhtlemiseks vajutada kas õigetele näopiltidele või sõnadele.

Praegu Maarja koolis kommunikaatoreid aga ei ole, suhtlemiseks kasutatakse peamiselt papist kommunikatsiooni-kaarte.

Tahe rohkem panustada

Nagu märgitud, on Puusepp ka kooli hoolekogu esimees ja lapsevanemate esindaja. Nii teab ta, et Karl Oliver pole ainus, kellele oleks üht või teist õppevahendit tarvis.

Ühel ajal hakkas Puusepp koos kahe teise isa, Siim Nellise ja Andre Veskiojaga mõtlema, et oleks hea, kui kooli juures oleks ka mittetulundusühing, mille abil laste heaolule kaasa aidata. «Kuna suur asjaajamise koormus juba oli meie õlgadel, tekkis idee, et oleks vaja suuremalt tegutseda, et kui meie lapsed ühel päeval lõpetavad, liiguks asi ikka edasi,» rääkis Puusepp.

Selgus, et MTÜ Maarja Kooli Lastevanemate Ühendus oli passiivsel kujul olemas ning see võeti üle. Mittetulundusühing pandi tööle ning nüüd saavad nii koolipere kui ka heasüdamlikud inimesed sinna annetusi teha. Kogutud rahaga soetatakse koolilastele vajalikke asju.

Praegu on MTÜ kontole lapsevanemate algatusel kogutud ligi 2000 eurot. Kindel on, et osa sellest jääb alati teatripiletite ostmiseks.

Praegu on MTÜ kontole lapsevanemate algatusel kogutud ligi 2000 eurot. Kindel on, et osa sellest jääb alati teatripiletite ostmiseks. Kuna osa Maarja koolis käivaid lapsi vajab igapäevast tuge ja hoolt, on palju peresid, kus üks vanem tööalal käia ei jõua või kasvatatakse last lausa üksi, selgitas Puusepp. «Siis tekivad igasugu muud probleemid ja võibki juhtuda, et laps ei saa isegi teatris käia,» rääkis ta. «Kuid ei tohiks olla ühtegi last, kes ei saaks teistega teatrisse kaasa minna.»

Kuhu ja kui palju MTÜ raha kulutada, ei otsusta ainult kolm isa. Esmalt arutab koolipere vajadusi ja võimalusi ning kogutakse ideid. Seejärel koostab direktor nimekirja ideedest, mida MTÜ abil järk-järgult hakatakse ellu viima.

«Mittetulundusühingu abil oleme saanud juba palju asju hankida,» rõõmustas Maarja kooli direktor Jaanus Rooba ja lisas, et kollektiiv ja õpilased vahetuvad, mistõttu on midagi alati puudu. Seni on lapsevanemate ning annetajate abil kooli saadud näiteks projektor, madalseiklusrada ja kuivatuskapid.

Tundeid saaks taltsutada

Kuid ikka on koolil üht-teist puudu. Üks mure on laste agressiivsus. See ei tähenda, et õpilased hakkaksid mässama, vaid pigem seda, et õpetajad, kasvatajad ja abipersonal peaksid oskama lastega suhelda ning ära hoida nende võimalikku ärritumist.

Selleks on õpetajad osalenud paar korda Verge koolitustel, kus õpetatakse agressiivsusega toime tulemise võtteid. Kuid kõik kooli töötajad ei ole seda koolitust läbinud. Paarikümne töötaja koolitamine maksab paar-kolm tuhat eurot ning direktor Rooba nentis, et riigi rahaline tugi pole piisav, et neid koolitusi regulaarselt läbida. Eriti arvestades, et kooli on lisandunud uusi töötajaid.

Samuti oleks Maarja koolis suur abi massaažitoolist. Seegi on agressiivsusega seotud: ärritunud laps tuleb kuidagi maha rahustada ning massaažitool juhib ärrituse põhjusest tähelepanu hästi eemale.

Direktor Rooba on tänulik lapsevanemate initsiatiivile ja soovile kooli aidata. «Abi pole tulnud ainult meie endi hulgast, vaid ka väljastpoolt,» rõõmustas ta ning tõdes, et nende kooli lapsed vajavadki veidi enam tuge.

Tartu Maarja kool on munitsipaalkool, kus õpivad toimetuleku- ja hooldusõppe õpilased. Õppetöös kasutatakse ravipedagoogikat ning erivajadustega õpilastele kohandatud Waldorfi-põhist pedagoogikat.

Koolis käib praegu 73 ja seelses lasteaias seitse last. Töötajaid on püsivalt ligi 75. Lisaks õpetajatele töötab igas klassis abiõpetaja, on erinevaid tugispetsialiste ja terapeute. On ka osalise koormusega töötajaid, näiteks pikapäevarühma kasvatajad.

Mida lapsed vajavad?

Maarja kooli ja selle õpilasi saavad aidata kõik, raha võib annetada MTÜ-le Maarja Kooli Lastevanemate Ühendus. Selle arvelduskonto on EE322200221024692765.

Raha kogutakse kommunikaatorite ostuks. Kommunikator on spetsiaalne tahvelarvuti, mille abil saavad suhelda ka need lapsed, kes ei räägi.

Samuti kogutakse annetusi rahustava massaažitooli, klassidesse interaktiivsete tahvlite ja lastele teatripiletite ostmiseks ning õpetajate Verge koolitusteks, et viimased oskaksid ära hoida laste agressiivset käitumist ja sellega ka toime tulla.